

TERVETULOA RAKENTAMAAN UNELMIESI KOTI ELÄMISEN
ARVOISELLE HANKASALMELLE

Koti Hankasalmelle –hanke
Timo Itäpuisto
Helmikuu 2006

TERVETULOA RAKENTAJAKSI

Rakentajien määrä Hankasalmella on kasvanut viime vuosina nopeasti. Uusia omakotitaloja on noussut niin kunnan kuin yksityisten maanomistajien myymille rakennuspaikoille. Vilkasta rakentamista tukeaksemme olemme koonneet tämän oppaan, jonka toivomme olevan avuksi rakentamisen eri vaiheissa. Luonnollisesti oppaan ulkopuolelle jää erittäin suuri osa rakentamiseen liittyvistä asioista, mutta hyviä rakennusoppaita on olemassa siksi paljon, ettei sellainen tässä yhteydessä olisi tarkoituksenmukainen. Sen sijaan oppaassa on pyritty käsittelemään niitä asioita, joissa rakentaja ja Hankasalmen kunta tekevät rakennusvaiheessa yhteistyötä. Opasta täydentää myös kotisivuiltamme löytyvä kunnan rakennusjärjestys.

Monet oppaassa kerrotuista asioista perustuvat rakentamista ohjaaviin lakeihin ja säädöksiin. Samat lait ja asetukset ohjaavat myös kunnan rakennusvalvonnan toimintaa. Pyrimme kunnan puolelta osaltamme vaikuttamaan siihen, että rakentaminen etenisi mahdollisimman sujuvasti ja päättyisi toivottuun lopputulokseen.

Oppaan loppuun on koottu yhteystietoja, joiden kautta saatte tarvittaessa lisäapua ja vastauksia mahdollisiin kysymyksiin. Kysykää rohkeasti, sillä tyhmiä kysymyksiä ei rakennusalallakaan ole.

RAKENNUSPAIKAN VALINTA

Monista kaupungeista poiketen maaseudulle rakentajista suuri osa rakentaa talonsa taajamien ulkopuolelle – haja-asutusalueelle. Näin on myös Hankasalmella. Haja-asutusalueelle rakentaminen eroaa joiltakin osin taajama-alueelle rakentamisesta. Rakentamisprosessia merkittävämpi ero eri alueiden välillä on kuitenkin itse asumiseen liittyvissä asioissa.

Rakentamisen päämääränä ei ole talon rakentaminen vaan oman asumistason nostaminen. Tämän asian muistaminen on tärkeää myös monesti stressaavassa rakennusvaiheessa ts. maalina ei ole talon valmistuminen vaan siinä eläminen. Päivittäisen elämän sujumiseen vaikuttaa keskeisesti talon sijainti, jonka valinnassa liikkeelle tulisi lähteä perheen omista toiveista ja tarpeista. Omakotitalo toimii monissa tapauksissa omistajiensa kotina useita vuosikymmeniä. Sen vuoksi viihtyisän ja toimivan omakotitalon suunnittelussa tulisi arvioida myös mahdollisia tulevaisuuden tarpeita. Jo sopivaa asuinalueita pohdittaessa tulisi arvioida keskeisesti tarvittavia palveluita, kulkuyhteyksien merkitystä, omia harrastuksia ja muita päivittäisen elämän kannalta merkittäviä asioita. Taajama-alueiden ulkopuolella on usein mahdollisuus nauttia rauhallisesta asuinympäristöstä, kauniista luonnosta ja esim. kyläyhteisön tuomasta yhteisöllisyyden ilmapiiristä. Toisaalta vastapainona saattaa olla pitkät työmatkat, lasten päivittäinen kuljettaminen harrastuksiin ja palveluiden tavoittaminen ainoastaan omalla autolla. Vastaavasti myös taajamassa asumisella on omat tyypilliset piirteensä, joiden sopimista omiin odotuksiin on hyvä arvioida. Sopivan alueen lisäksi itse rakennuspaikkaa valitessa tulisi kiinnittää huomiota mm. ilmansuuntiin ja maaston muotoihin, joiden tulisi ohjata rakennuksen sijoittelua.

Talon voi tarvittaessa rakentaa kokonaan uusiksi, mutta ympäristön muuttaminen on usein mahdotonta

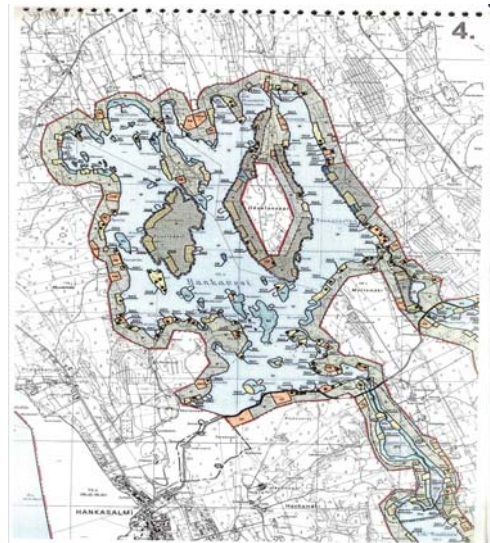

KAAVOITUS

Kunnat ohjaavat omalle alueelleen tapahtuvaa rakentamista kaavoitukselle. Kaavamääräykset ohjaavat ja sääntelevät rakentamista. Rakentajan näkökulmasta kaavoja on eritasoisia. Kun taajamissa olevat asemakaavat saattavat ohjata rakentamista hyvinkin tarkasti, on haja-asutusalueella usein huomattavasti vähemmän esimerkiksi rakennuksen sijoittamista ja ulkoasua koskevia määräyksiä. Hankasalmella asemakaava-alueita on Aseman kylällä, Kirkonkylässä ja Niemisjärvellä.

Viime aikoina paljon kysytyt rantatontit ovat Hankasalmella - taajamien ulkopuolella sijaitsevat - pääsääntöisesti yleiskaavoituksen piirissä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että rakennuspaikkojen sijainti ja määrä ranta-alueilla on kaavoituksella määrätty. Sen vuoksi rantaan rakentamisesta haaveilevan on aina syytä tarkistaa kunnan rakennusvalvonnasta kaavatilanne ennen tontin ostamista. Suunnitellun rakennuspaikan kohdalla on kaavasta löydettävä rakennuspaikka, muuten rakentaminen on monissa tilanteissa mahdotonta. Useimmissa tapauksissa yleiskaavassa rantaan on merkitty rakennuspaikka loma-asunnolle. Tietyin ehdoin rakennuspaikka voidaan rakentajan hakemalla poikkeusluvalla muuttaa omakotitalon rakentamisen mahdollistavaksi rakennuspaikaksi. Useimmiten perusehtona muutokselle on se, että ostettava tontti on vähintään 5 000 m² kokoinen. Vaikka tämä ehto täyttyisikin, on ostoa suunnittelevan **aina** syytä keskustella kunnan ympäristötoimen kanssa poikkeusluvan hakemisesta **ennen kaupantekoa**. Mainittu puolen hehtaarin tonttikoko on ranta-alueiden lisäksi muuallakin haja-asutusalueella tontin minimikoko, ellei rakennettavaa taloa pystytä kytkemään yhteiseen vesi- ja viemäriverkostoon esim. alueella mahdollisesti olevan vesiosuuskunnan kautta.

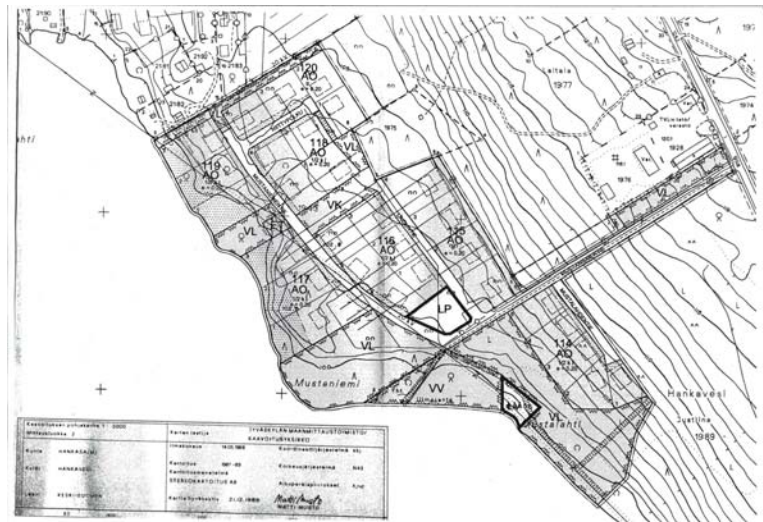
Aina ennen rakennuspaikan ostamista on syytä tarkistaa alueen kaavatilanne

Osa yksityisistä maanomistajista on laatinut omistamilleen rannoille yleiskaavaa yksityiskohtaisemman ranta-asemakaavan. Ranta-asemakaavasta selviää alueelle suunniteltujen tonttien määrä ja rakennusoikeus. Yksityisistä rantakaavoista saa tietoja niitä laatineilta maanomistajilta ja kunnan rakennusvalvonnasta. Aivan pienimmät lammet Hankasalmella ovat kaavoituksen ulkopuolella, jolloin niitä koskevat kaavoittamattomia alueita koskevat rakennusohjeet.

Hankasalmen kunnan myynnissä olevat omakotitalon paikat sijaitsevat asemakaava-alueilla taajamissa. Hankasalmen asemakaavat ovat ohjeellisia. Käytännössä se tarkoittaa sitä, ettei kaavamääräyksiä laadita niin tiukoiksi ja tarkoin kuin sitovia (usein kaupungeissa noudatettuja) asemakaavoja. Hankasalmenkin asemakaavoissa on tonteille määritelty rakennuskorttelien rajat, tonttijako ja rakentamisen määrä. Tonttijako on suunnitelma siitä, miten rakennuskortteli jaetaan tonteiksi. Tontin rakennusoikeus kertoo, kuinka paljon tontille saa rakentaa. Rakennusoikeus on ilmoitettu joko kerrosalana tai tehokkuuslukuna (esim. tehokkuusluku $e=0,20$ tarkoittaa, että vaikkapa $1\,500\text{ m}^2$ tontilla on rakennusoikeutta $0,20 \times 1\,500\text{ m}^2 = 300$ kerrosneliometriä).

Asemakaavasta löytyy monenlaista tietoa

Yleiskaava-alueella (kuten useimmilla järvenrannoilla) olevilla omakotitalotonteilla kaikkien rakennusten yhteinen kerrosala saa olla korkeintaan 300 m^2 . Kaavoittamattomilla alueilla määräykset ovat huomattavasti väljemmät, sillä perussääntönä on tällöin se, ettei rakennusten kerrosala saa ylittää kymmentä prosenttia tontin pinta-alasta

RAKENNUSPAIKAN OSTAMINEN

Kunnan myynnissä olevista tonteista saa tietoja mm. kunnan kotisivujen ja ympäristötoimen yhteyshenkilöiden kautta. Hankasalmella on monipuolinen tonttitarjonta eri taajamissa.

Ostaja voi halutessaan varata kunnan tontin yhdeksi vuodeksi. Varausmaksun suuruus on 10 % tontin hinnasta. Mikäli lopullista kauppakirjaa ei varauspäivästä laskien vuoden sisällä solmita, palautuu tontti myyntiin, eikä varausmaksua palauteta. Ostaja voi omalla kustannuksellaan varauksen aikana teettää tontilla tarvittavia pohjatutkimuksia. Rakennuslupaa tontille ei voi saada ennen tontin kauppakirjojen tekoa.

Kunnan tonteilla on olemassa kahden vuoden rakennusvelvoite. Käytännössä se tarkoittaa sitä, että ostaja sitoutuu saattamaan rakennustyöt tontilla valmiiksi kahden vuoden kuluessa kaupan solmimisesta. Tarvittaessa rakennustöille on kuitenkin mahdollista hakea jatkoaikaa kunnan ympäristötoimesta.

Rakennuspaikan voi ostaa myös yksityiseltä maanomistajalta. Tällöin kauppakirjan solmiminen on ostajan ja myyjän välinen asia, johon kunta ei osallistu. Erityisesti yksityiseltä maanomistajalta maata ostamista suunnittelevan on hyvä hankkia kiinteistöstä rasiustodistus, josta selviää siihen kohdistuvat rasitukset. Tällainen rasitus saattaa olla esim. tie, joka kulkee alueen poikki. Ostajan on hyvä myös selvittää myyjän lainhuutorekisteristä, että myyjällä on omistusoikeus myymäänsä kiinteistöön. Rasiustodistuksen saa Pieksämäen käräjäoikeudelta, joka myös ylläpitää lainhuutorekisteriä.

Kiinteistön kauppa tehdään aina kirjallisesti. Myyjän ja ostajan (tai valtakirjalla heidän asiamiehensä) on allekirjoitettava kauppakirja julkisen kaupanvahvistajan läsnä ollessa. Kaupanvahvistajan tehtävä on tarkistaa kaupan muodollinen pätevyys, toimia kaupan todistajana ja tarkistaa samalla osapuolten henkilöllisyys. Ilman kaupanvahvistajaa ei sitovaa kauppaa voi tehdä. Kaupanvahvistaja perii palvelustaan palkkion. Kaupanvahvistajista saa tietoja mm. käräjäoikeuksista, pankeista ja kunnasta.

Kaupan teon jälkeen ostajan on haettava ostamalleen rakennuspaikalle lainhuuto kuuden kuukauden sisällä kauppakirjan allekirjoittamisesta. Lainhuudolla ostetun kiinteistön omistusoikeus kirjataan käräjäoikeuden ylläpitämään lainhuudatus- ja kiinteistörekisteriin. Lainhuuto haetaan Pieksämäen käräjäoikeudelta. Lainhuudon hakemisen yhteydessä ostajan on esitettävä kuitti maksetusta varainsiirtoverosta. Vero on 4 % kauppahinnasta.

LOHKOMINEN

Lohkomistoimituksessa ostettavasta määrälästä muodostetaan itsenäinen kiinteistö. Lohkomisen yhteydessä vahvistetaan uuden kiinteistön rajat sekä kiinteistön käyttöä palvelevat ja rasittavat oikeudet. Lohkomisprosessi tulee automaattisesti vireille, kun lainhuuto on myönnetty.

Osa Hankasalmen kunnan myymistä tonteista on valmiiksi lohkottuja. Kunta perii tällöin lohkomiskustannuksia tontin ostajalta 505 euroa/tontti. Viime vuosien aikana Hankasalmella on – useiden muiden kuntien tavoin – vakiintunut käytäntö, jossa uusilla myyntiin tulleilla alueilla tontteja ei ole lohkottu valmiiksi vaan maanmittauslaitos tekee sen lainhuudon jälkeen. Lohkomiskustannukset jäävät tässäkin tapauksessa ostajalle. Jälkimmäinen käytäntö on voimassa pääsääntöisesti lähes kaikissa yksityiseltä maanomistajilta ostettavien rakennuspaikkojen kanssa. Lohkomistoimituksen tekee näissä tapauksissa siis maanmittauslaitos. Maanmittauslaitoksen lohkomisesta perimä korvaus riippuu lohkottavan alan suuruudesta. Tarkat hinnat saa tarkistettua maanmittauslaitokselta Jyväskylän konttorista (vaihteen puh. 0205 41 121)

RAKENNUSSUUNNITELMAN LAATIMINEN

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että hänellä on käytössään pätevä henkilöstö. Lain mukaan suunnitelmien laatijoilla on oltava suunnittelutehtävän laadun ja vaativuuden edellyttämä riittävä koulutus ja kokemus kyseisen suunnittelualan tehtävistä.

Edellä mainitun lain mukaan rakennushankkeella tulee olla pääsuunnittelija. Hänellä on hyvin merkittävä rooli rakennushankkeessa, sillä hän vastaa rakennuksen suunnittelun kokonaisuudesta ja laadusta. Pääsuunnittelijan on huolehdittava, että rakennussuunnitelmat ja erikoissuunnitelmat (rakennus-, rakenne-, LVI- ja sähkösuunnitelmat) muodostavat toimivan kokonaisuuden. Pää- ja rakennussuunnittelijana voi yleensä toimia sama henkilö. Pätevä pääsuunnittelija on syytä ottaa mukaan hankkeeseen heti suunnittelun alkaessa.

RAKENNUSLUPA

Rakennuslupahakemuslomakkeen voi pyytää kunnan rakennusvalvonnan kansliasta. Vuoden 2006 aikana on lisäksi tarkoitus saada valmiiksi koko Jyväskylän seudulle yhteinen rakennuslupahakemuslomake, jonka voi sen valmistuttua tulostaa myös kotisivujemme kautta. Rakennuslupia käsitellään kunnassa pääsääntöisesti kerran kuukaudessa ja luvan hakeminen kestää normaalisti noin 4 viikkoa edellyttäen, että se on toimitettu kuntaan kaikkine tarvittavine liitteineen. Liitteet on mainittu rakennuslupalomakkeessa.

Rakennuslupahakemuksen vireille tulosta tiedotetaan naapureille ennen lopullisen lupahakemuksen tuomista rakennusvalvontaan. Tiedottaminen tarkoittaa sitä, että naapureille esitellään lupapiirustukset ja he allekirjoittavat rakennuslupahakemuksen liitteenä olevan naapurin lausunnon. Useimmiten luvanhakija hoitaa itse lainmukaisen tiedottamisen. Tiedottamisen voi jättää myös kunnan tehtäväksi. Tällöin kunta perii kuulemisesta 20 euron korvauksen kutakin naapuria kohden, lisäksi luvan käsittelyyn pääsy saattaa hidastua lausuntojen palautumista odoteltaessa.

Rakennuslupa on voimassa viisi vuotta. Luvan ehtojen mukaisesti rakennustyöt on aloitettava kolmen vuoden sisällä sen myöntämisestä. Rakennuksen lopputarkastus on tehtävä rakennusluvan voimassaolo aikana – eli viiden vuoden sisällä myöntämisestä. Mikäli rakennustyön aloittaminen viivästyy, on siihen kuitenkin mahdollista hakea kunnasta jatkoaikaa. Kunnalta ostettujen tonttien kohdalla on kuitenkin muistettava rakennusvelvoite, jonka mukaan rakennustyöt saatetaan valmiiksi kahden vuoden kuluessa tontin ostamisesta.

TYÖNJOHTAJAT

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan rakennushankkeelle on nimettävä myös vastaava työnjohtaja. Monesti vastaava työnjohtaja valitaan vasta suunnitteluvaiheen jälkeen, vaikka kokenut vastaava työnjohtaja voisi usein olla avuksi jo suunnitteluvaiheessa. Vastaavaksi työnjohtajaksi ei voi valita ketä tahansa vaan omakotitalorakennuksen vastaavalla työnjohtajalla tulee olla vähintään rakennusmestarin koulutus ja kolmen vuoden kokemus työnjohtotehtävistä.

Vastaava työnjohtaja johtaa rakennustyötä ja vastaa rakentamisen toteutumisesta rakennusteknisesti oikein. Hän pitää huolen, että tarpeelliset suunnitelmat ovat olemassa ja valvoo töiden toteuttamista suunnitelmien ja lupien mukaisesti. Vastaava työnjohtaja vastaa siitä, että tarvittavat viranomaisilmoitukset ja katselmuksat tehdään ajoissa. Hän myös osallistuu katselmuksiin. Vastaavan työnjohtajan on pidettävä rakennustyön tarkastusasiakirjaa, josta kopio luovutetaan rakennusvalvontaviranomaiselle loppukatselmuksen yhteydessä. Vastaava työnjohtaja hyväksytetään kunnassa erillisellä hakemuksella, jonka käsittelystä peritään käsittelymaksu.

Vastaavaa työnjohtajaa valittaessa rakennuttajan on hyvä pohtia oman rakennusalan osaamisen tasoa. Mikäli aiempaa rakennuskokemusta ei ole kannattaa vakavasti harkita työnjohtajaa, joka on valmis ajallisesti riittävästi sitoutumaan hankkeen toteuttamiseen. Tällöin valinta ei välttämättä kohdistu edullisimpaan vaihtoehtoon, mutta valinta saattaa rakennusaikana säästää kustannuseron halvempaan ja vähemmän sitoutuneeseen työnjohtajaan moninkertaisesti takaisin.

Osa talopaketin toimittajista saattaa kaupanhieronnan yhteydessä tarjota tilaajalle mahdollisuutta valita vastaavaksi työnjohtajaksi talopaketin toimittajan edustajan. Tähän mahdollisuuteen sisältyy omat hyvät ja huonot puolensa. Todennäköisesti edustaja tuntee parhaimmin kyseisen talon valmistumiseen liittyvät vaiheet. Toisaalta on syytä pohtia sitä, kuinka hyvin kyseinen henkilö pystyy pitämään rakennuttajan puolta mahdollisissa talotoimitukseen liittyvissä kiistakysymyksissä. Rakentajan kannalta mahdollisissa kiistatilanteissa tärkeintä on, että vastaava työnjohtaja tukee – tehtävänsä mukaisesti – rakentajaa.

KATSELMUKSET

Kunnan tekemiä katselmuksia työmaalla pidetään rakennustöiden etenemisen mukaan. Katselmusten tarkoituksena on seurata rakennustöiden etenemistä suunnitelmien mukaan ja varmistaa rakennuksen ja rakennustyömaan turvallisuus. Kunnan tekemien katselmusten määrä on viime vuosina laskenut samalla, kun valvontavastuuta on siirretty pakolliseksi tulleele vastaavalle työnohtajalle.

Ensimmäinen katselmus, jossa kunnan rakennusvalvonnan edustaja on paikalla, on sijaintikatselmus. Siinä tarkistetaan rakennuksen sijoittuminen tontille ja määritellään korkeus, jolle rakennus tulee. Sijaintikatselmuksessa on kunnan rakennuspuolen edustajan lisäksi paikalla rakentaja ja/tai vastaava työnohtaja.

Rakennustöiden alkuvaiheessa rakennustyömaalla pidetään aloituskokous. Siihen osallistuvat kunnan valvontamestarin lisäksi vastaava työnohtaja ja rakentaja. Myös itse suunnittelijan paikalla olo on toivottavaa. Aloituskokouksessa todetaan ja merkitään pöytäkirjaan lupa-asiakirjoissa rakennuttajalle määrätyt velvoitteet, hankkeen suunnittelun ja rakennustyön keskeiset osapuolet, rakennusvaiheiden vastuuhenkilöt ja työvaiheiden tarkastuksia suorittavat henkilöt sekä muut selvitykset ja toimenpiteet rakentamisen laadun varmistamiseksi.

Aloituskokouksen tuloksena on kirjallinen sitoumus niistä selvityksistä ja toimenpiteistä, joilla rakennuttaja täyttää huolehtimisvelvollisuutensa. Vastaavan työnohtajan on ilman viivytystä ilmoitettava rakennusvalvontaviranomaiselle, jos rakennustyön aikana tulee tarvetta poiketa tai poiketaan aloituskokouksessa osoitetuista menettelyistä.

Hankasalmen kunta on monena vuotena myöntänyt uuden omakotitalon rakentajalle rakentamisavustuksen. Avustuksen voimassa olosta ja muodosta päätetään vuosittain kunnanvaltuustossa. Tämän hetkisellä päätöksellä 3 000 euron suuruinen avustus on voimassa vuoden 2006 loppuun. Rakentamisavustusta voi hakea, kun hakija on ollut hakua edeltävän vuoden lopussa kirjoilla Hankasalmella ja rakennuksesta on vähintään perustukset valmiina. Käytännössä tämä voi tarkoittaa sitä, että rakentaja on jo ehtinyt muuttaa uuteen kotiinsa, mutta avustus auttaa varmasti mm. pihan tekemisessä.

Vuodelle 2006 vahvistettujen säädösten mukaan 3 000 euron rakennuspalkkion myöntämiseksi rakennuksesta pitää olla ainakin perustukset valmiina. Lisäksi rakentajan tulee olla kunnassa kirjoilla viimeistään 31.12 palkkion myöntämistä edeltävänä vuonna.

Hormikatselmus ja rakennekatselmus tehdään usein samalla kertaa. Hormikatselmusta ei tarvita, mikäli taloon ei tule yhtään tulisijaa, mutta kyseinen tilanne on tänä päivänä hyvin harvinainen. Hormikatselmuksessa tarkistetaan tulisijojen hormien toiminta.

Rakennekatselmuksessa tarkistetaan talon kantavat rakenteet, joten se tilataan siinä vaiheessa, kun rakennuksen vesikatto ja kantavat rakenteet on tehty ja rakenteet ovat näkyvissä.

Lämmityslaitteen tarkistus tehdään siinä tapauksessa, että rakennukseen on tulossa öljykeskuslämmitys. Lämmityslaitteen tarkistuksen tekevät Keski-Suomen pelastuslaitoksen paloviranomaiset.

Ennen taloon muuttamista tehdään käyttöönottokatselmus, jolla varmistetaan talon ja pihan turvallisuus ennen siihen muuttamista. Käyttöönottokatselmuksen yhteydessä voidaan myös tehdä loppukatselmus, mikäli kaikki tarvittavat työt on saatu valmiiksi. Loppukatselmuksen suorittamisen edellytyksenä on, että kaikki tarvittavat luvassa määrätyt katselmukset on suoritettu ja rakennustyöt ovat kaikilta osin valmiita. Rakennus ja sen ympäristö eli myös piha-alueet ovat kaikilta osin käyttöönotettavissa

*Asumisesta nauttiminen voi alkaa.
Hankasalmi toivottaa teidät lämpimästi
tervetulleiksi.*

HANKASALMEN KUNNASSA RAKENTAJAA AUTTAVAT:

Lupa-asiat, rakennusvalvonta, neuvonta ja tarkastukset:

-ympäristötoimenjohtaja Markku Saikkonen, puh. (014) 2671 229

-valvontamestari Pekka Veijalainen, puh. (014) 2671 264

Tontit ja asumiseen liittyvät kysymykset:

-Eila Häkkinen, puh. (014) 2671 266

Kanslia (hakemukset ja muut asiakirjat):

-kanslisti Katri Manninen, puh. (014) 2671 230

Rakennuspaikan merkintä, sijaintikatselmukset:

-valvontamestari Pekka Veijalainen, puh. (014) 2671 264

Kaavoitus:

-ympäristötoimenjohtaja Markku Saikkonen, puh. (014) 2671 229

Kartta- ja kiinteistörekisteriotteet, lainhuutotodistukset:

-kanslisti Katri Manninen, puh. (014) 2671 230

Kunnan vuokra-asunnot:

-toimistosihteeri Irmeli Sarja, puh. (014) 2671 231

Vesi- ja viemäri-liitosasiat:

-rakennusmestari Seppo Turunen (osa-aikaeläkkeellä), puh. (014) 2671 228

Ympäristöasiat ja jätehuolto:

-ympäristösuojelusihteeri Sirpa Peitsenheimo-Aarnio, puh. (014) 2671 319

Palotarkistukset:

-palopäällikkö Pertti Loivanmaa, puh. 040 5586 930

-palotarkastaja, puh. 040 7641 903